

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Економічний факультет
Кафедра соціального забезпечення та управління персоналом

Затверджено
на засіданні кафедри соціального забезпечення
та управління персоналом
економічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 31.08.2022 р.)

В.о.завідувача кафедри **Наталія ШЕГИНСЬКА**

Силабус з навчальної дисципліни
«Соціальна діяльність релігійних громад»,
що викладається в межах
Освітньо-професійної програми «Соціальне забезпечення» першого
(бакалаврського) освітнього рівня вищої освіти для здобувачів
з спеціальності 232 Соціальне забезпечення

Львів 2022

Назва дисципліни	Соціальна діяльність релігійних громад
Адреса викладання дисципліни	Львівський національний університет ім. Івана Франка м. Львів, просп. В. Чорновола, 61
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Економічний факультет, кафедра соціального забезпечення та управління персоналом (м. Львів, просп. В. Чорновола, 61, каб. 330)
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	23 Соціальна робота 232 Соціальне забезпечення
Викладачі дисципліни	Комаринська Зоряна Михайлівна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри соціального забезпечення та управління персоналом
Контактна інформація викладачів	Електронна адреса: zoriana.komarynska@lnu.edu.ua кафедра соціального забезпечення та управління персоналом (м. Львів, просп. В. Чорновола, 61, каб. 330)
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через Zoom. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача: zoriana.komarynska@lnu.edu.ua
Сторінка дисципліни	:
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Соціальна діяльність релігійних громад» є вибірковою дисципліною зі спеціальності «Соціальне забезпечення» для освітньої програми «Соціальне забезпечення» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, яка викладається у 6 семестрі в обсязі 5 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація дисципліни	Навчальну дисципліну розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання щодо шляхів взаємодії з представниками соціально-відповідального бізнесу та третього сектору для розширення ринку соціальних послуг на різних рівнях функціонування; навчити студентів виробленню практичних навичок щодо ефективного пошуку потенційних партнерів для розширення ринку соціальних послуг у громаді шляхом залучення релігійних спільнот.
Мета та цілі дисципліни	Метою вивчення вибіркової дисципліни «Соціальна діяльність релігійних громад» є ознайомлення студентів із сутністю соціального служіння основних релігійних конфесій України та характерними рисами богословської думки у питаннях взаємовідносин церкви, держави та суспільства; вивчення розвитку соціальної думки релігійних організацій, пошук духовних сенсів розвитку суспільства, аналіз прикладів ефективної соціальної роботи України

<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціально значуща діяльність релігійних організацій України в сучасних суспільно-політичних умовах URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2017-09/relig_org_Ukr-953c2.pdf 2. Мартишин Д. С. Соціальне служіння церкви в контексті державотворення // http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1347 3. Лубський В.І. Історія релігій світу. – К.:ЦУЛ, 2019 <p>Допоміжна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Комаринська З. М. Волонтерський рух як вияв соціального партнерства у час війни. <i>Актуальні проблеми управління соціально-економічними системами: матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф., Луцьк, 15 груд. 2022 р., Луцьк: ЛНТУ, 2022. 476 с. – С.409-411</i> 2. Биркович О.І. Роль релігійних організацій як інститутів громадянського суспільства в розбудові української держави //Науковий вісник Ужгородського національного університету, 2015. Серія ПРАВО. Випуск 30. Том 1. С. 14-16 URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/1914/1 3. Олексин Я. Церква та релігійні організації як важлива складова розбудови громадянського суспільства в незалежній Україні https://ipiend.gov.ua/wpcontent/uploads/2018/07/oleksyn_tserkva.pdf 4. Мартинишин Д. С. Ідейні передумови формування соціальної доктрини християнської церкви в державно-управлінському контексті .URL: http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=6682&i=16 5. Стратегія розвитку соціального служіння УГКЦ URL: https://docs.ugcc.ua/1598/ 6. Соціальне служіння УГКЦ: співпраця духовенства і міста. URL: https://velychlviv.com/sotsialne-sluzhinnya-ugkts-spivpratsya-duhovenstva-i-mista/ <p>Інформаційні ресурси Інтернет-мережі</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Про свободу совісті та релігійні організації. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/987-12#Text 2. Міністерство соціальної політики України. URL: https://www.msp.gov.ua/
<p>Обсяг курсу</p>	<p>80 годин аудиторних занять. З них - 32 години лекцій, 48 годин практичних занять та 70 годин самостійної роботи</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Після завершення цього курсу студент буде знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - основні механізми розбудови громадянського суспільства та шляхів залучення громадських організацій до розвитку соціального партнерства між державою, бізнесом та громадою - основні принципи розбудови соціального партнерства і формування соціальної відповідальності та шляхи підвищення кваліфікацій у цій сфері - способи доручення релігійних спільнот, організацій до співпраці у вирішенні соціальних проблем громади, суспільства вцілому <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> -ефективно застосовувати методи, принципи, форми співпраці з релігійними організаціями у соціальному служінні суспільству - визначати соціальні проблеми та потреби і причини їх виникнення, тенденції розвитку, наслідки, соціальний стан певних категорій населення та шляхи їх вирішення за посередництвом релігійних громад

Ключові слова	соціальна доктрина церков та релігійних організацій, соціальне служіння, соціальне партнерство, соціальний діалог, партнерські відносини, соціальна відповідальність
Формат курсу	очний
Теми	Див. Схему курсу
Підсумковий контроль, форма	залік в кінці семестру
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін «Вступ до фаху», «Соціальна психологія», «Соціальна політика», «Теорія та практика соціального забезпечення», достатніх для сприйняття категоріального апарату дисципліни «Соціальна діяльність релігійних громад»
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Словесні методи (лекції, бесіди з формуванням проблемних завдань, дискусії); наочні методи (мультимедійні презентації); проблемно-пошукові (виконання завдань самостійної роботи; робота у групах (розробка проектів); виконання індивідуальних завдань
Необхідне обладнання	Комп'ютер, мультимедіа
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Практичні/самостійні: 40% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 40 • Індивідуальна робота/ Проходження он-лайн курсу з отриманням сертифікату: 20% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів – 20 • Контрольні заміри: написання підсумкової контрольної роботи 40% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів - 40 <p>Підсумкова максимальна кількість балів: 100</p> <p>Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття.</p> <p>У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p>

	<p>Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання для підсумкового контролю</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Тлумачення релігії в історії культури 2. Структура сучасних релігій 3. Релігійна діяльність та відносини, їхні види (культові та позакультові). 4. Релігійні інститути та організації 5. Структура і соціальні функції церкви та релігійних організацій. 6. Суспільно-історичні передумови виникнення і розвитку національних релігій. 7. Ранні та пізні національні релігії. 8. Характерні риси і особливості національних релігій. 9. Релігійна статистика та динаміка поширення конфесій у сучасному світі. Географія релігій. 10. Поширення буддизму та ісламу у світі 11. Християнські православні церкви. Християнізація Київської Русі: хрещення Русі та його вплив на формування культури та політичної ідеології першої української державності. 12. Українська православна церква: історія формування, віровчення та культ. Сучасний стан православ'я в Україні. 13. Християнський католицизм: віровчення та культ. Католицизм в Україні. Українська греко-католицька церква. 14. Конфесійно-етнічні меншини й етно-релігійні групи. Національні релігії в житті етнічних меншин в Україні: іудаїзм, караїмство. 15. Баптизм, адвентизм, п'ятидесятництво – найпоширеніші протестантські напрямки в Україні. Харизматичний напрямок у протестантизмі. 16. Географія релігій в сучасній Україні та історичні особливості її формування. Актуальна конфесійна статистика в сучасній Україні та динаміка її розвитку. 17. Вірменська церква в Україні. 18. Іслам в Україні – історія та сучасність. Релігійні організації мусульман в сучасній Україні. 19. Поняття громади. Типи громади 20. Роль громади у житті слов'ян за часів Київської Русі. 21. Соціальні аспекти діяльності українських братств як православних громад. 22. Сільська громада як інститут соціальної підтримки незахищених верств населення. 23. Роль громадських організацій "Громада" та "Просвіта" в організації соціальної роботи з населенням. 24. Організація соціальної роботи в сусідських спільнотах у 70-80-х роках ХХ ст. 25. Аналіз концепцій змісту соціальної роботи в громаді. Сучасні моделі практичної соціальної роботи в громаді.

	<p>26. Змістові компоненти соціальної роботи в громаді. Принципи організації соціальної роботи в громаді. Стратегії і тактики діяльності соціальних працівників в громаді.</p> <p>27. Особливості організації соціальної роботи з різними категоріями населення в територіальних громадах на сучасному етапі розвитку українського суспільства.</p> <p>28. Законодавство про свободу совісті та релігійні організації</p> <p>29. Харитативна діяльність конфесій.</p> <p>30. Релігійна складова в системі національної освіти.</p> <p>31. Силкові структури України та інститут військового капеланства.</p> <p>32. Позиціонування церков і деномінацій у культурній сфері</p> <p>33. Зміст та особливості соціального служіння церкви в незалежній Україні.</p> <p>34. Консультаційна й практична допомога релігійним організаціям в Україні зі сторони держави.</p> <p>35. Пріоритетні напрями діяльності церков і релігійних організацій України</p> <p>36. Соціальне служіння – одна з головних місій релігійних спільнот.</p> <p>37. Проблеми, що перебувають у фокусі розгляду та вирішення релігійних громад та об'єднань</p> <p>38. Діяльність ВРЦіРОУ</p> <p>39. Виклики часу для Церкви</p> <p>40. Участь у Революції Гідності</p> <p>41. Військове капеланство</p> <p>42. Соціальні доктрини церков та їх реалізація в сучасній Україні УГКЦ</p> <p>43. Соціальна доктрина Римо-католицької церкви як вияв західно-християнської соціальної думки</p> <p>44. Формування соціальної доктрини в Православній Церкві України.</p> <p>45. Соціальна доктрина Православної Церкви України «За життя світу»</p> <p>46. Діяльність ГО «Елеос-Україна»</p> <p>47. Соціальна доктрина мусульман. Умма – громада мусульман. Соціальна доктрина та концепція благодійності в ісламі. Залят. Фатв. Соціальна концепція мусульман України «Хартія мусульман України». Соціальна діяльність мусульманських громад України</p> <p>48. Соціальна доктрина протестантизму та її реалізація в релігійних громадах. Протестантська концепція</p>
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>

Схема курсу

Ти ж-день, год	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література, ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
1/4	<p>Тема 1. Сутність та соціальна природа релігії. Релігія в структурі духовних цінностей людства (частина 1)</p> <p>Тлумачення релігії в історії культури. Соціально-історичний характер релігії. Основні концепції походження релігій. Структура сучасних релігій. Сутність та структура релігійної свідомості, релігійна ідеологія та психологія, релігійний світогляд. Інфраструктура окремих ланок релігійних установ.</p>	лекція	Б. 1, Б.3, Д.2, Д.3, І.1	Самостійна робота - 4 год Концептуальне, теологічне, ідеологічне визначення сутності релігії. Типологія та класифікація релігій.	1 тиждень
	Релігійна діяльність та відносини, їхні види (культові та позакультові). Види і структура релігійних інститутів та організацій.	практичне заняття	Б. 1, Б.3, Д.2, Д.3, І,1		1 тиждень
2/6	<p>Тема 1. Сутність та соціальна природа релігії. Релігія в структурі духовних цінностей людства (частина 2)</p> <p>Функції релігії в різних сферах життя суспільства: світоглядна, компенсаторна, комунікативна, регулятивна, інтегративна. Релігійні та позарелігійні функції конфесійних установ і організацій.</p> <p>Функції релігійного культу. Соціальні наслідки функціонування релігії.</p>	лекція	Б. 1,Б.3 Д.2, Д.3, І,1	Самостійна робота - 3 год Церква і правові інститути. Структура і соціальні функції церкви та релігійних організацій	2 тиждень
	Політичні та соціально-економічні передумови впровадження соціального діалогу в Україні.	практичне заняття	Б. 1, Д.2, Д.3, І,1		2 тиждень

	Соціальний діалог у роботі соціальних закладів: особливості роботи соціального працівника				
	Специфіка релігійного феномену Структурні елементи релігійного комплексу і їх особливості Суспільні функції релігії Особливості методологічних принципів релігієзнавства Особливості етапів розвитку релігії. Значення вивчення релігій для професії працівника сфери соціального забезпечення	практичне заняття	Б. 1, Д.2, Д.3, І.1		2 тиждень
3/4	Тема 2. Сучасні релігії світу. Національні (етнічні) та регіональні релігії. (частина 1) Суспільно-історичні передумови виникнення і розвитку національних релігій. Ранні та пізні національні релігії. Характерні риси і особливості національних релігій. Релігійна статистика та динаміка поширення конфесій у сучасному світі. Географія релігій.	лекція	Б. 1, Б.2, Б.3 Д.2, Д.3, І.2	Самостійна робота - 7 год	3 тиждень
	Причини виникнення етнічних та регіональних релігій. Еволюція релігійних вірувань. Спеціалізація культової діяльності	практичне заняття	Б. 1, Б.2, Б.3 Д.2, Д.3, І.2		3 тиждень
4/6	Тема 2. Сучасні релігії світу. Національні (етнічні) та регіональні релігії. (частина 2) Релігійна статистика та динаміка поширення конфесій у сучасному світі. Географія релігій.	лекція	Б. 1, Б.2, Б.3 Д.2, Д.3, І.2		4 тиждень
	Проаналізувати джерела та підготувати повідомлення про поширення національних релігій (індуїзм, конфуціанство, синтоїзм, зороастризм,	практичне заняття	Б. 1, Б.2, Б.3 Д.2, Д.3, І.2		4 тиждень

	іудаїзм) у сучасному світі та в Україні.				
	Проаналізувати джерела та підготувати повідомлення про поширення регіональних релігій (індуїзм, конфуціанство, синтоїзм, зороастризм, іудаїзм) у сучасному світі та в Україні.	практичне заняття	Б. 1, Б.2, Б.3 Д.2, Д.3, І.2		4 тиждень
5/4	Тема 3. Світові релігії (частина 1) Основні течії християнства: католицизм, православ'я, протестантизм. Суть та особливості віровчення і культової практики. Православ'я – історія і сучасність. Особливості православної догматики і канонічного права Католицизм – історія і сучасність. Папство і організаційна структура католицизму. Ватикан – адміністративний і духовний центр Католицької Церкви. Особливості католицької догматики. Особливості богослужбової практики католицизму.	лекція	Б. 2, Б. 3, Б.4, Д. 1, Д.4, І.1	Самостійна робота - 7 год Скласти карту поширення світових релігій на території України Відібрати найбільш яскраві пам'ятки світових релігій, зробити їх опис	5 тиждень
	Загальна характеристика сучасних світових релігій. Соціально-історичні, духовні витоки й історія становлення буддизму. Віровчення або філософія просвітлення. Релігійний культ. Генеза ісламу: особливості віровчення та культу. Шаріат (мусульманське право). Сучасний іслам: течії, школи, організації	практичне заняття	Б. 2, Б. 3, Д. 1, Д.4, І.1		5 тиждень
6/6	Тема 3. Світові релігії (частина 2) Протестантизм і Реформація. Ранній і пізній протестантизм. Баптизм, адвентизм, п'ятидесятництво –	лекція	Б. 2, Б.3, Д.1, Д.4, Д.5, І.1		6 тиждень

	найпоширеніші протестантські напрямки в Україні. Харизматичний напрямок у протестантизмі. Буддизм. Іслам.				
	Передумови виникнення та історія становлення християнства. Християнські церкви та течії, їх віровчення та культ. Біблія – ідейне джерело християнства і культурна пам'ятка людства. Християнські православні церкви. Християнський католицизм: віровчення та культ.	практичне заняття	Б. 2, Б.3, Д.1, Д.4, Д.5, І.1		6 тиждень
	Формування протестантизму. Протестантизм і Реформація. Основні течії раннього і пізнього протестантизму. Віровчення та культ протестантських церков.	практичне заняття	Б. 2, Б.3, Д.1, Д.4, Д.5, І.1		6 тиждень
7/4	Тема 4. Релігія в історії українського народу. Релігійні течії та конфесії в Україні (частина 1) Поширення християнського віровчення. Християнізація Київської Русі: хрещення Русі та його вплив на формування культури та політичної ідеології першої української державності. Українська православна церква: історія формування, віровчення та культ. Сучасний стан православ'я в Україні	лекція	Б. 1, Б.2, Б.3, Д. 2, Д.3, Д.4, І.1, І. 2	Самостійна робота - 7 год Сучасний стан православ'я в Україні	7 тиждень
	Географія релігій в сучасній Україні та історичні особливості її формування. Актуальна конфесійна статистика в сучасній Україні та динаміка її розвитку.	Практичне заняття	Б. 1, Б.2, Б.3, Д. 2, Д.3, Д.4, І.1, І. 2		7 тиждень
8/6	Тема 4. Релігія в історії українського народу. Релігійні течії та конфесії в Україні(частина 2) Християнський	лекція	Б. 1, Б.2, Б.3, Д. 2, Д.3, Д.4,Д.5, Д.6, І.1, І.		8 тиждень

	католицизм: віровчення та культ. Католицизм в Україні. Українська греко-католицька церква. Баптизм, адвентизм, п'ятидесятництво – найпоширеніші протестантські напрямки в Україні. Харизматичний напрямок у протестантизмі. Іслам в Україні – історія та сучасність.		2		
	Римо-католицька церква в Україні Протестантизм в Україні, особливості поширення Релігійні організації мусульман в сучасній Україні	практичне заняття	Б. 1, Б.2, Б.3, Д. 2, Д.3, Д.4, І.1, І. 2		8 тиждень
	Конфесійно-етнічні меншини й етно-релігійні групи. Національні релігії в житті етнічних меншин в Україні: іудаїзм, караїмство. Вірменська церква в Україні	практичне заняття	Б. 1, Б.2, Б.3, Д. 2, Д.3, Д.4, І.1, І. 2		8 тиждень
9/4	Тема 5. Ретроспективний огляд започаткування соціальної роботи в громаді. Теоретичні основи соціальної роботи в громаді Поняття громади. Типи громади Роль громади у житті слов'ян за часів Київської Русі. Соціальні аспекти діяльності українських братств як православних громад. Сільська громада як інститут соціальної підтримки незахищених верств населення. Роль громадських організацій "Громада" та "Просвіта" в організації соціальної роботи з населенням.	лекція	Б. 1, Б.2, Д. 2, Д.3, Д.4, І.1, І.2	Самостійна робота - 7 год Проаналізувати й описати діяльність громадських організацій, які діють на території громади – місця проживання студента	9 тиждень
	Дати визначення поняття «громада». Охарактеризувати громаду за такими базовими	практичне заняття	Б. 1, Б.2, Д. 2, Д.3, Д.4, І.1, І.2		9 тиждень

	<p>характеристиками:</p> <ul style="list-style-type: none"> • спільні ознаки; • мережа взаємовідносин; • спільність дій. <p>Визначити й порівняти підходи до розв'язання соціальних проблем у громаді.</p>				
10/6	<p>Навести приклади ініціатив та результати їх впровадження, які були започатковані жителями територіальної громади, членом якої є студент.</p> <p>Визначити види ресурсів соціальної роботи в громаді.</p> <p>Розробити текст опитувальника для визначення проблем молодих людей у межах конкретної територіальної громади</p>	практичне заняття	Б. 1, Б.2, Д. 2, Д.3, Д.4, І.1, І.2		10 тиждень
	<p>Тема 6. Законодавство про свободу совісті та релігійні організації</p> <p>Формування поглядів про свободу совісті та віросповідання, їх генезис і еволюція. Соціальні умови й гарантії реалізації свободи совісті в Україні. Законодавство про свободу совісті: сутність, зміст, предмет правового регулювання.</p>	лекція	Б. 1, Б. 2, Д.2, Д.3, І.1, І.2	Самостійна робота - 7 год Міжнародне право про свободу совісті.	10 тиждень
	<p>Формування поглядів про свободу совісті та віросповідання, їх генезис і еволюція.</p> <p>Концептуально-ідеологічне, політико-програмне та конституційно-правове виявлення свободи совісті.</p> <p>Соціальні умови й гарантії реалізації свободи совісті в Україні.</p>	практичне заняття	Б. 1, Б. 2, Д.2, Д.3, І.1, І.2		10 тиждень
11/4	<p>Еволюція свободи совісті в Україні: історико-правовий аналіз конституційно-правового інституту свободи совісті.</p>	Практичне заняття	Б. 1, Б. 2, Д.2, Д.3, І.1, І.2		11 тиждень
	<p>Тема 7. Роль релігійних чинників у розвитку українського народу</p>	лекція	Б. 1, Б.2, Д. 2, Д.3, Д.4, І.1,	Самостійна робота - 7 год	11 тиждень

	Харитативна діяльність конфесій. Релігійна складова в системі національної освіти. Силкові структури України та інститут військового капеланства. Позиціонування церков і деномінацій у культурній сфері		I.2.	Релігійна і релігієзнавча освіта в Україні	
12/6	Сучасний релігійний простір як результат довготривалого процесу його формування, Конфесійний аналіз присутності України в світовому релігійному просторі та статистика релігійної мережі.	Практичне заняття	Б. 1, Б.2, Д. 2, Д.3, Д.4, I.1, I.2.		12 тиждень
	Наявність і питома частка нових релігійних організацій на конфесійній карті України. Релігія в національному бутті українського народу. Духовно-релігійні вияви української ментальності. Національна безпека і релігійне життя.	практичне заняття	Б. 1, Б.2, Д. 2, Д.3, Д.4, I.1, I.2.		12 тиждень
	Тема 8. Соціальне служіння церкви у контексті державотворення Зміст та особливості соціального служіння церкви в незалежній Україні. Консультаційна й практична допомога релігійним організаціям в Україні зі сторони держави. Освітні програми для навчання парафіяльних команд - "Соціальні інновації громад" та Школа відповідального служіння	лекція	Б. 1, Б.2, Д. 2, Д.3, Д.4, Д.5, I.1, I.2.	Самостійна робота - 7 год Розглянути пропонувані кейси і виконати завдання (за окремим планом)	12 тиждень
13/4	Характерні ознаки нинішньої української моделі церковно-державних відносин. Історичні моделі державно-церковних відносин. Сучасні українські моделі	практичне заняття	Б. 1, Б.2, Д. 2, Д.3, Д.4, Д.5, I.1, I.2.		13 тиждень

	державно-церковних відносин.				
	Корпоративний соціальний звіт. Фінансова та нефінансова звітність. Цілі та історія розвитку нефінансової звітності. Стандарти підготовки нефінансового звіту Відповідальність, повноваження, обмін інформацією.	практичне заняття	Б. 1, Б.2, Д. 1, Д.3, I.1, I.2.		13 тиждень
14/6	Тема 9. Соціально значуща діяльність релігійних організацій України в сучасних суспільно-політичних умовах Пріоритетні напрями діяльності церков і релігійних організацій України. Соціальне служіння – одна з головних місій релігійних спільнот. Проблеми, що перебувають у фокусі розгляду та вирішення об'єднань. Діяльність ВРЦіРОУ	лекція	Б. 1, Б.2, Д. 1, Д.2, Д.3, Д.4, Д.5, Д.6, I.2	Самостійна робота - 7 год Підготувати проект на тему «Соціальне служіння церковної інституції у моєму населеному пункті». Проект виконати у формі презентації (прибл. 10 слайдів)	14 тиждень
	Проаналізувати діяльність релігійної громади у напрямку харитативної діяльності, з врахуванням особливостей сьогодення.	практичне заняття	Б. 1, Б.2, Д. 1, Д.2, Д.3, Д.4, Д.5, Д.6, I.2		14 тиждень
	Виклики часу для Церкви. Участь у Революції Гідності. Військове капеланство у час російсько-української війни	практичне заняття	Б. 1, Б.2, Д. 1, Д.2, Д.3, Д.4, Д.5, Д.6, I.2		14 тиждень
15/4	ТЕМА 10. Соціальні доктрини церков та їх реалізація в сучасній Україні (частина 1) Соціальна доктрина УГКЦ та її реалізація в сучасній Україні. Еволюція та механізми формування соціально-політичної доктрини УГКЦ (релігійний та моральний аспекти суспільної проблематики, соціально-економічна	лекція	Б. 1, Б.2, Д. 1, Д.2, Д.3, Д.4, Д.5, Д.6, I.1, I.2	Самостійна робота - 7 год Вивчити питання соціальної діяльності УГКЦ, ПЦУ своєї місцевості (основні напрями діяльності, на кого поширюється, результати)	15 тиждень

	дійсність як відповідність християнській моралі, фундаментальні соціальні засади, що здатні упорядкувати суспільні буття). Вплив Римо-Католицької Церкви на процес формування соціальної доктрини УГКЦ. Соціальна доктрина РКЦ як довершення витвору західно-християнської соціальної думки (проблеми праці, особистості, приватної власності, нації, моралі та держави з позиції соціальної доктрини католицької церкви).				
	Соціальна доктрина УГКЦ як чинник впливу на суспільно-політичні процеси України. Особливості трансформації соціальної доктрини УГКЦ під впливом державотворчих процесів в Україні.	практичне заняття	Б. 1, Б.2, Д. 1, Д.2, Д.3, Д.4, Д.5, Д.6, І.1, І.2		15 тиждень
16/6	ТЕМА 10. Соціальні доктрини церков та їх реалізація в сучасній Україні (частина 2) Соціальна доктрина мусульман. Умма – мусульман громада. Соціальна доктрина та концепція благодійності в ісламі. Закят. Фатв. Соціальна доктрина протестантизму та її реалізація в релігійних громадах. Соціальна доктрина Римо-католицької церкви як вияв західно-християнської соціальної думки. Формування соціальної доктрини в Православній Церкві України. Соціальна доктрина Православної Церкви України «За життя світу» Діяльність ГО «Елеос-Україна».	лекція	Б. 1, Б.2, Д. 1, Д.2, Д.3, Д.4, Д.5, Д.6, І.1, І.2	Самостійна робота - 7 год Соціальна концепція мусульман України «Хартія мусульман України». Соціальна діяльність мусульманських громад України.	16 тиждень

	<p>Формування соціальної доктрини в Православній Церкві України.</p> <p>Соціальна доктрина протестантизму та її реалізація в релігійних громадах. Протестантська концепція благодійності</p> <p>Соціальна діяльність релігійних громад мусульман / протестантів в Україні.</p>	практичне заняття	Б. 1, Б.2, Д. 1, Д.2, Д.3, Д.4, Д.5, Д.6, І.1, І.2		16 тижень
	Підсумки	практичне заняття			16 тижень
	Разом	Лекції – 32 год практичні заняття – 48 год		Самостійна робота – 70 год	

Доцент кафедри соціального забезпечення
та управління персоналом

Зоряна Комаринська